

'!...GÂZİ'NİN 'ELİM TECRÜBELER'DEN, ÇIKARDIĞI 'DERS'...'

ATTILÂ İLHAN

Bilmez değilsiniz ya, '**Sistem**', çıkarı için '**demokrasi**'yi kullanıyor; yani, '**ortalama yurttaşı**' önce '**öteki dünyayı**' (ahret'i) düşünmeye kaydırırsa; yaşadığı dünyayı ihmal edebileceğini; o zaman da eğitim/öğretim yoluyla, pekala yönlendirebileceğini keşfetti: '**bilgi toplumu**'nda '**dindarlığın**' gözde olması da, bundan; **media**'ların '**egemenliği**' de bundan! Kilise yurttaşın aklını çeliyor; **media** ve eğitim onu, toplumsal/sınıfsal ve ekonomik çıkarlarını savunmaya değil; türlü çeşit parti, hizip, topluluk ya da kuruluşlar çerçevesinde, '**Sistem**'in istediğini yapmaya yönlendiriyor: '**çevreci**' de, '**cinsel özgürlükçü**' de, '**demokrat**' da, '**sosyalist**' de, havanda su dövüyor; yani '**Sistem**'in istediğini yapıyorlar.

O zaman, '**Aydınlanma Felsefesi**'nin savunucuları ne yapmalı? Elbette laikliğe önem verecek, aleyhindeki sözde '**demokratik cereyanlara**', geçit vermeyecekler; aynı zamanda, '**basın özgürlüğü**'nün başıboşluğa dönüşmesine engel olup; dogmatik bir eğitim/öğrenim düzeninin, '**yurttaşı**', yurttaşlık bilincinden uzaklaştırmasını önleyecekler. **Gâzi Mustafa Kemal Paşa**'nın, **Amerikan Yakın Şark Cemiyeti**'nin, **Anadolu**'daki şehit yetimlerine yardım teklifine olumsuz cevap verirken; daha o zaman, 'olayın' aslında bu 'tuzağı' içerdiğini görmesi, '**ufkun arkasını görmek**' değilse, nedir?

Hem de nasıl görüyor? Cevabında, için '**özel**' yâni **Türkiye**'ye ve yapılan teklife mahsus yanını irdelerken, bakar mısınız neler demiş?

'...Buna mani olmak hükümetin, vazifesidir!..'

"...saydığımız sebeplerden dolayı, aşağıdaki esasları koymak mecburiyetindeyiz..."

"...hiçbir hükümet, kendi tebaasından onbinlerce çocuğun; kendi memleketi dahilinde, bir ecnebi hey'eti tarafından, her türlü teftişten azade olarak büyütülüp, onlara istenildiği gibi telkinde bulunulmasına müsaade edemez. (Buraya dikkat!) Buna müsaade etmek çocukları, yaşayacakları muhite düşman veya hiç olmazsa yabancı olarak yetiştirmek ve dolayısıyla onunla boğazlaşmaya mahkum eylemektir, bu ise gerek o çocukların, gerekse içinde yaşayacakları halkın felaketini hazırlamaktır..."

"...buna mâni olmak, hükümetin vazifesidir; bundan dolayıdır ki Amerikalılar tarafından numûne çiftliği ve sair benzeri müesseseler husule getirip, buralarda kendi tebaamızdan olan binlerce çocuğun, **Türk hükümet** ve milletine karşı, dostane olmayan ve sâdikâne olmayan hissiyâtla yetiştirmelerine müsaade edemeyiz!.."

Gördüğünüz gibi, iki noktada kesin konuşuyor, tereddüdü yok:

a/ Bunlar Türk çocuklarını '**yurttaş olarak**' yetiştirmezler; '**Türk Hükümeti'ne ve Milleti'ne karşı, dostâne olmayan ve sâdikâne olmayan duygularla yetiştirirler**'. Tereddüt etmiyor, zira -istisnalar olmuşsa da- **Tanzimattan** itibaren yaşananlar ortadadır ve Onun bu tesbitini teyit etmektedir:

b/ Ulusal '**hükümet buna müsaade edemez**' çünkü '**buna müsaade etmek çocukları yaşayacakları muhite düşman veya hiç olmazsa yabancı olarak yetiştirmek ve dolayısıyla onunla çarpışmaya mahkum eylemek**'tir. Bu '**tesbit**' de **Gâzi**'nin ve neslinin fiilen yaşadığı, çilesini çektiği gerçekleri içeriyor. Hatta bunları yazdığı tarihte (1337/1921) ülke ecnebi işgali altındadır ve '**ecnebilerin**' okullarında '**yetiştirilmiş**' nice '**münevver**', '**ecnebi**'nin safında yer almış, yurduna ve halkına karşı savaşmaktadır.

Yoksa niyeti insani değil miydi?

'**Reis Paşa**', son olarak Amerikan teklifine karşı, '**özel koşullarını**' sıralamış, bakınız ne kadar dikkatli ve saygılı, ama ne kadar vatansever;

"...tabiidir ki Amerikalıların insanî tektiflerini reddetmeyi, hatırımızdan bile geçirmiyoruz. Ancak bunu yalnız aşağıdaki şartlar altında kabul edebiliriz. Bu şartları ortaya koymaya yegâne sâik de mâzideki elîm tecrübelerin bize vermekte olduğu daha uzağı görecektir insanî hislerdir. İşbu şartlar aşağıda beyân olunur..."

"...1/ TBMM Hükümeti, sınırları dahilinde tesisini arzu ettikleri numûne çiftlik, imâlathâne vesairenin idâresi ve orada çalışan çocukların öğretim ve eğitimi, hükümet tarafından tayin olunacak memurlara aittir. 2/ Bu müesseselerde cins ve mezhep ayırmadan, bütün yetimler çalıştırılacaktır. 3/ Amerikalılar burada fen memurları ve hesapların görülmesi için, muhasebe memurları bulundurabilirler. 4/ Yol vesaire inşası gibi teşebbüsler dahi, insani bir maksat için yapılmakta ise, yukardaki şartlara tâbi tutulacaktır. 5/ Ticaret maksadıyla, yol, fabrika vesaire inşası önerilerini ayrıca müzakereye hazırız. Bu konuda Amerikalıların teklifini bekliyoruz. Zaten bu maksatlardır ki Antalya'ya bir ticari temsilci gönderilmesine olur verdik..."

Dikkat ettiniz mi, **Gâzi**'nin '**şartlarında**', '**insani bir yardıma**' engel olabilecek, tek sebep yok; yanılmıyorsa, cevabı aldıktan sonra, **Washington** teşebbüsünden vazgeçmiştir; ne dersiniz, yoksa niyetleri, iddia ettikleri gibi '**insani**' değil miydi?

Karar sizin.